TAUTINIŲ BENDRIJŲ INFORMACINIS BIULETENIS Nr. 2

Leidžia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas
prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Tautinių bendrijų namai

2001 m. sausis – kovas

TURINYS

Prezidento susitikimas su Lietuvos rusų bendruomenės atstovais 1
Valstybės vadovas priėmė Tautinių bendrijų tarybos narius 2
Pokalbis apie NATO 3
Naujienos trumpai 3
Turime išsaugoti unikalią romų kultūrą 4
Tautinių mažumų švietimas Lietuvoje 5
Naujas lietuvių kalbos vadovėlis 5
Tautinių bendrijų organizacijų veiklos rėmimas 2000 metais 6
Į antrąjį dešimtmetį įžengus 8
Informacija apie Lietuvos radijo Tautinių bendrijų redakcijos programas 8
Lietuvos gudų susivienijimo projektai 9
Kovo 25-oji Graikijos nepriklausomybės diena 9
Pirmoji pamoka armėnų sekmadieninėje mokykloje 10
Totorių susitikimai Vilniaus krašte 10
Lietuvos ukrainiečiai su optimizmu žvelgia į ateitį 11
Pagerbtas didžiojo smuikininko J. Heifetzo atminimas 11
IN MEMORIAM
Artiomas Inozemcevas 12

Prezidento susitikimas su Lietuvos rusų bendruomenės atstovais

Sausio 5 dieną, stačiatikių Kalėdų išvakarėse Lietuvos rusų bendruomenės atstovai buvo pakviesti į susitikimą su Lietuvos Respublikos Prezidentu Valdumi Adamkumi.

Lietuvos rusams - tai svarbus įvykis. Pirmą kartą Lietuvos Prezidentas pakvietė į Prezidentūrą Stačiatikių bažnyčios vadovą, Vilniaus ir Lietuvos Metropolitą Chrizostomą, Lietuvos rusų visuomeninių organizacijų vadovus, Rusijos Federacijos Nepaprastąjį ir Įgaliotąjį Ambasadorių Lietuvoje Jurijų Zubakovą, radijo ir televizijos bei įvairių šalies laikraščių rusiškų redakcijų atstovus, norėdamas pasveikinti su svarbiausia krikščioniška švente.

Prezidentas savo sveikinime pabrėžė, kad seniai norėjo susitikti su rusų diasporos, užimančios žymią dalį Lietuvos tautinių mažumų tar-

(tęsinys 2 psl.)

Susitikimo pas Lietuvos Respublikos Prezidentą V.Adamkų metu

pe, atstovais. Džiugu, kad rusų tautybės atstovai aktyviai dalyvauja šalies visuomeniniame gyvenime, jie yra išrinkti į Lietuvos Seimą.

"Mano tikslas - kad visi jūs mūsų šalyje jaustumėtės kaip namie, kad jūsų vaikai aktyviai įsijungtų į Lietuvos kultūrinį, politinį ir ekonominį gyvenimą", - pabrėžė Prezidentas.

Su atsakomuoju žodžiu į Prezidentą kreipėsi Vilniaus ir Lietuvos Metropolitas Chrizostomas. Jis prisiminė, kaip po Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo sveikino Prezidentą Algirdą Brazauską. Stačiatikių vardu jis padėkojo valstybės vadovui už teigiamą pilietinę situaciją Lietuvoje, sudarančią palankias sąlygas tikintiesiems. Baigdamas savo kalbą, Metropolitas Chrizostomas atkreipė Prezidento dėmesį į rusų tautinio tapatumo išsaugojimo bei jaunosios kartos auklėjimo klausimus Lietuvos rusų mokyklose.

Šio susitikimo, vykstančio trečiojo tūkstantmečio pradžioje, reikšmę pabrėžė ir Rusijos Federacijos ambasadorius Lietuvoje Jurij Zubakov. Jis teigiamai įvertino Prezidento dėmesį tautinėms mažumoms, taip pat ir rusų bendruomenei, akcentuodamas norą sukurti reikiamas sąlygas šalies rusų tautybės atstovų kultūrai ir švietimui.

Kalbėdami su Prezidentu, rusų visuomeninių organizacijų lyderiai pasakojo apie savo veiklą, siekiant išsaugoti ir puoselėti rusų kultūrą Lietuvoje, apie rusų kultūros perimamumą moksleivių auklėjimo procesuose. Kalbant apie bendradarbiavimą su Rusija, buvo akcentuota tarpvalstybinių sutarčių kultūros ir švietimo srityse būtinybė. Ypatingo Prezidento dėmesio susilaukė rusų mokyklų problemos Lietuvos miestuose.

Valdas Adamkus pasiūlė rusų visuomeninių organizacijų atstovams ir žurnalistams organizuoti atskirą darbinį susitikimą, kuriame būtų aptartos svarbiausios Lietuvos rusų problemos.

T. MICHNIOVA
Lietuvos rusų visuomeninių organizacijų koordinacinės tarybos pirmininkė

Valstybės vadovas priėmė Tautinių bendrijų tarybos narius

2001 m. kovo 26 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus priėmė Tautinių bendrijų tarybos narius.

Susitikimas žymia dalimi buvo skirtas Saulėlydžio komisijos siūlymui likviduoti Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą, jo funkcijas perduodant įvairioms ministerijoms.

Tautinių bendrijų tarybos pirmininkas Ruslanas Arutiunianas išdėstė Tarybos nuostatas dėl Departamento ateities. Jo nuomone, daug kas mūsų dinamiškai besivystančioje ir besikeičiančioje visuomenėje ir valstybėje yra tobulintina, tačiau nereikėtų griauti tai, kas jau sukurta. Departamentas turėtų remti tautinių mažumų organizacijų veiklą, reaguoti į bet kokius bandymus kurstyti tautinę nesantaiką, skatinti skirtingų etninių grupių integravimąsi į Lietuvos pilietinę visuomenę. Todėl Departamentas, kaip valstybinė institucija, turėtų išlikti ir plėsti savo veiklą.

Pokalbio su Prezidentu metu Tarybos nariai kalbėjo ir kitais aktualiais Lietuvos tautinėms mažumoms klausimais.

Adomas Asanavičius, Vilniaus totorių bendruomenės pirmininkas, papasakojo apie totorių sekmadieninės mokyklos problemas.

Tatjana Michniova, Lietuvos rusų visuomeninių organizacijų koordinacinės tarybos pirmininkė, atkreipė susitikimo dalyvių dėmesį į tai, kad tautinių mažumų mokyklos sąvoka nėra apibrėžta įstatymais. Nei Švietimo ir mokslo, nei Kultūros ministerijoje nėra specialių multikultūrinių programų. Ji teigė, jog valstybė neišnaudoja tautinių bendrijų potencialo, valdininkai dažnai nesupranta etnopolitikos svarbos.

Simonas Alperavičius, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas, papasakojo apie situaciją, susidariusią po Profesinių sąjungų kultūros rūmų Vilniuje perdavimo profsąjungų susivienijimams. Rūmuose daugelį metų dirbę tautinių mažumų meno kolektyvai yra terorizuojami ir verčiami nutraukti savo veiklą.

Viktoras Černyšukas, Lietuvos ukrainiečių bendrijos pirmininkas, kalbėjo apie LRT laidų tautinėms bendrijoms transliavimo problemas.

Pavelas Lavrinecas, Tautinių bendrijų tarybos narys, akcentavo, jog vieningos valstybinės etninės politikos koncepcijos nebuvimas sudaro prielaidas kilti įvairiems nesusipratimams. Taip, pavyzdžiui, atsirado nereikalinga kolizija tarp Tautinių mažumų ir Valstybinės kalbos įstatymų.

Juzefas Kviatkovskis, Lietuvos lenkų mokyklų mokytojų draugijos "Macierz Szkolna" pirmininkas, akcentavo tautinių mažumų mokyklų problemas, stebėjosi nerealiai aukštomis vadovėlių lenkų mokykloms kainomis.

Natalija Šertvytienė, Vilniaus ukrainiečių bendrijos pirmininkė, pažymėjo, jog, registruojant sekmadienines mokyklas, joms keliami tie patys reikalavimai, kaip ir kitoms viešosioms įstaigoms. Būtina parengti tokią sekmadieninių mokyklų registracijos tvarką, kurioje būtų atsižvelgta į jų specifiką.

Susitikimo su Valstybės Vadovu metu taip pat pasisakė Ivan Kolev, Lietuvos bulgarų bendruomenės "Madara" pirmininkas, ir Marija Rubaževičienė, Lietuvos Stepono Batoro vengrų kultūros draugijos pirmininkė.

Kalbėjusieji Tautinių bendrijų tarybos nariai buvo vieningos nuomonės: problemų yra ir jas būtina spręsti, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas turi išlikti ir plėsti savo veiklą. Tai atitinka tautinių bendrijų ir visos valstybės interesus.

Prezidentas Valdas Adamkus padėkojo Tarybos nariams už išsakytas mintis ir konstruktyvius pasiūlymus.

Prezidentas pareiškė suprantąs tautinių bendrijų atstovų nerimą ir pažadėjo paramą, sprendžiant Lietuvos tautinių mažumų problemas, teigė ir toliau remsiąs Tautinių mažumų ir išeivijos departamento veiklą.

I. MELIANAS
Tautinių bendrijų tarybos koordinatorius

Pokalbis apie NATO

Tautinių bendrijų namuose kovo mėn. 20 d. įvyko diskusija "Lietuvos narystės NATO perspektyvos ir nauda". Į Tautinių mažumų ir išeivijos departamento iniciatyva surengtą diskusiją atvyko Lietuvos Respublikos Seimo narys, NATO reikalų komisijos pirmininkas Vaclav Stankevič, Lietuvos Respublikos Seimo narė, NATO reikalų komisijos pirmininko pavaduotoja Rasa Juknevičienė, NATO reikalų komisijos patarėja Rūta Ratkevičienė, Užsienio reikalų ministerijos ryšių su visuomene skyriaus vedėja Aušra Semaškienė, Krašto apsaugos ministerijos NATO departamento darbuotoja Inga Bogdonovičienė. Tautinių bendrijų atstovams prelegentai papasakojo apie NATO tikslus, uždavinius, Lietuvos siekį tapti Aljanso nare, atsakė į klausimus.

J. RUMŠA
Tautinių mažumų
ir išeivijos departamento
atstovas spaudai

Nuotraukose:
Diskusijos metu

Naujienos trumpai

Tatarstano (Rusijos Federacija) sostinėje Kazanėje vyko Pasaulio totorių kongreso vykdomojo komiteto seminaras-pasitarimas. Jo tikslas-numatyti ir parengti priemones totorių, gyvenančių Rusijoje, Vidurinės Azijos, Baltijos bei kitose šalyse, tautinės kultūros išsaugojimo ir tolesnės raidos planą, plėsti ekonominius ir kultūrinius ryšius su totoriais, gyvenančiais užsienyje.

Lietuvos totoriams atstovavo Vilniaus totorių bendruomenės pirmininkas Adomas Asanavičius. Jis į namus parsivežė totorių kalbos intensyvaus kurso vadovėlių, muzikos bei tautinių drabužių knygų, kurios bus panaudotos totorių sekmadieninei mokyklai ir etnografiniam ansambliui.

* * *

Laikraščio "Kurier Wilenski" skaitytojai ištisus 2000-uosius metus dalyvavo tradiciniame konkurse "Mis "Kurier Wilenski"- 2000". Į redakciją buvo atsiųsta apie 200 merginų, pageidaujančių dalyvauti konkurse, nuotraukų.

Lietuvos vaikų ir jaunimo centre įvyko baigiamasis vakaras, kuriame iš 14 atrinktų kandidačių ir buvo išrinkta "Mis "Kurier Wilenski"- 2000". Ja tapo Vilniaus A.Mickevičiaus gimnazijos mokinė Joana Moro. Be karūnos, Joana gavo ir kelialapį į Italiją.

* * *

Vilniaus specialiojoje mokyklojeinternate(rusų dėstomąja kalba) mokosi vaikai su fiziniais ir psichiniais trūkumais. Daugiau kaip pusė jų- našlaičiai, daugiausia socialiniai našlaičiai, t.y. juos metė tėvai. Dėmesys ir pagalba tokiems vaikams labai reikalingi. Rusijos Federacijos ambasadorius Lietuvoje Jurijus Zubakovas lankėsi šioje mokykloje- internate, padovanojo vaikams staliaus instrumentų, kitų meistro įrankių, o mokyklos bibliotekai įteikė gražiai iliustruotų knygų, išleistų Rusijoje.

Turime išsaugoti unikalią romų kultūrą

Sausio 22-23 d.d. Vilniuje vyko tarptautinis seminaras tema "Romų kultūra ir socialinė integracija Rytų Europos šalyse". Jo organizatoriai - UN ENFANT PAR LA MAIN (Prancūzija) ir Lietuvos vaikų fondas. Seminarą finansavo Europos Sąjunga (PHARE) , parėmė Vilniaus savivaldybė, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vilniaus 58-oji vidurinė mokykla.

Šis seminaras - vienas projekto "Kirtimų romų bendruomenė" renginių. Apie šį projektą papasakosime vėliau, o dabar - apie seminarą.

Per dvi seminaro dienas buvo aptartos Lietuvos romų kultūros, socialinės problemos, pateikta nemažai pasiūlymų, idėjų padėčiai gerinti. Išsami romų gyvenimo analizė duota Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus d. R.Motuzo pranešime "Romų kultūros puoselėjimas - romų mažumos integracijos pagrindas". Kaip pažymėjo pranešėjas, romams dar nepavyko integruotis į Lietuvos visuomeninį gyvenimą. Tai lėmė etniniai savitumai, paprotinė teisė, gyvenimo būdas. Romai turi daug socialinių problemų. Daugelio jų blogos buities, higienos sąlygos, didelis skurdas. Baisi socialinė rykštė - nedarbas. Vilniaus taboruose paplitusi prekyba narkotikais, narkomanija. Dauguma vaikų nelanko mokyklos.

Tačiau, kaip pažymėjo R.Motuzas, romai organizuojasi, patys pradeda spręsti savo problemas, apie jas kalba. Šiuo metu Lietuvoje yra per 10 visuomeninių romų organizacijų, kurios rūpinasi socialiniais ir kultūriniais romų poreikiais.

R.Motuzas papasakojo apie tai, ką daro valstybė romų padėčiai gerinti. Pernai Vyriausybė patvirtino departamento paruoštą "Romų integracijos programą 2000-2004 metams". Ji apima ekonominę, socialinę sferas, kultūros, švietimo ir kitas. Nežiūrint sunkios ekonominės padėties šiemet Vilniaus tabore bus pastatytas Romų visuomeninis centras, kuriame vaikai bus ruošiami mokyklai, vykdoma ir kita veikla.

Vilniaus 58-osios vidurinės mokyklos direktorė Rožė Zinkevičienė, tarsi pratęsdama generalinio direktoriaus R.Motuzo mintis, papasakojo apie mokyklos darbą su romų vaikais. 1997 m. Tautinių mažumų ir išeivijos departamento iniciatyva šioje mokykloje dviejose klasėse pradėti mokyti romų vaikai. Dabar čia mokosi beveik 100 romų tautybės vaikų. Mokytojų kolektyvas siekia romų vaikus gerai išmokyti lietuvių kalbos, per meno, muzikos pamokas integruoti juos į Lietuvos visuomenės gyvenimą. Tai nelengvas uždavinys, nes vaikai ateina į mokyklą visai neparuošti. Tačiau nuoširdus ir pasiaukojantis darbas duoda gerų rezultatų. Tuo galėjo įsitikinti ir seminaro dalyviai, antrąją seminaro dieną pusdienį praleidę 58-ojoje vidurinėje mokykloje ir stebėję lietuvių kalbos, piešimo, muzikos, choreografijos pamokas romų vaikų klasėse.

Tačiau romų labui gali daug padaryti ne tik didelis stiprus kolektyvas kokia yra mokykla, bet ir vienas žmogus. Tai patvirtina dailininkės Arūnės Tornau pavyzdys. Ji aštuoneri metai iš eilės rengia romų vaikų kūrybinės vasaros stovyklas prie Baltijos jūros. Kasmet apie 25 vaikus iš Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Ukmergės pusę mėnesio ilsisi prie jūros, bendrauja, piešia, tapo. Dailininkė sukaupė šimtus romų vaikų paveikslų, kurių dalį pamatė seminaro dalyviai. Jie liudija apie didelius romų vaikų meninius sugebėjimus, savitą grožio ir aplinkinio pasaulio suvokimą. A.Tornau yra suruošusi ne vieną romų vaikų piešinių parodą, taip pat ir užsienyje, išleidusi piešinių leidinį, romų kalendorių su vaikų piešiniais. Tačiau daugiausia piešinių guli dailininkės asmeninieme archyve. Gal ateityje jie galėtų papuošti būsimą Romų visuomeninį centrą?

Romų atstovas - "Romų misijos" iš Kauno atstovas Vladas Stankevičius su nerimu kalbėjo, kad romų problemas sprendžia kiti, o su jais mažai konsultuojamasi. Spauda formuoja blogą romų įvaizdį, daugiausia rašydama apie Vilniaus taborą, ten klestintį skurdą, blogą buitį, prekybą narkotikais, nusikaltimus. V.Stankevičius pažymėjo, kad Vilniaus taboras negali reprezentuoti visų Lietuvos romų. Yra ir gerai gyvenančių. "Kodėl spauda neparašo, televizija neparodo Kauno, Panevėžio, Šiaulių romų gyvenimo?"- klausė V.Stankevičius.

Kauno romų Informacinio biuro pirmininkas Steponas Aleksandravičius sakė, kad romų kultūrai puoselėti trūksta patalpų repeticijoms, tautinių drabužių, muzikos instrumentų. Jau dveji metai kalbama apie romų vaikų teatro įkūrimą, tačiau reikalai nepajudėjo. Romai, norėtų turėti laikraštį gimtąja kalba, tačiau kol kas tokios galimybės nėra.

O kaip romų gyvenimo problemos sprendžiamos kitose Europos šalyse, pavyzdžiui, Slovakijoje, kur romų tautybės žmonių yra pusė milijono arba 10 proc. šalies gyventojų. Apie tai seminare papasakojo koordinatorė ryšiams su visuomene romų problemoms iš Košicės miesto Erika Adamova. Romai turi 11 (vienuolika) atstovų šios šalies parlamente.

Slovakijoje, kaip teigė E.Adamova, sukurta kompleksinių priemonių visuma, kuri leido panaikinti socialines disproporcijas tarp romų iš vienos pusės ir slovakų bei kitų tautybių žmonių iš kitos pusės. Košicėje yra romų teatras, vidurinė meno mokykla. Labai geri santykiai tarp romų ir kitų tautybių vaikų mokykloje. Mokykloje yra trys orkestrai, choras. Baigę meno mokyklą abiturientai turi galimybę studijuoti universitetuose.

Tačiau grįžkime į Lietuvą, kur taip pat yra gražių ateities planų. Numatoma didelė tarptautinė romų šventė Vilniuje Vingio parke. Vilniaus universiteto Kultūrinių bendrijų ir studijų centras nori pradėti mokyti pageidaujančius romų kalbos. Šio Centro doktorantė Aušra Simoniukštytė apie romų kultūrą ruošia disertaciją. Seminare ji perskaitė šia tema pranešimą.

Šios ir daug kitų priemonių padės laužyti dešimtmečiais įsigalėjusius stereotipus apie romus, stiprins visuomenėje tolerantiškumą, padės visiems geriau suvokti, koks neįkainuojamas turtas yra romų kultūra, kurią turime išsaugoti.

J. RUMŠA
Tautinių mažumų
ir išeivijos departamento
atstovas spaudai

Tautinių mažumų švietimas Lietuvoje

Pirmajame "Tautinių bendrijų informaciniame biuletenio" numeryje skaitytojus informavome apie 2000 m. gruodžio 19-20 dienomis įvykusią konferenciją "Tautinių mažumų švietimas Lietuvoje: teoriniai ir praktiniai aspektai", kurią surengė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas ir Švietimo ir mokslo ministerija. Šiame numeryje pateikiame platesnę medžiagą iš šios konferencijos.

Konferencija vyko Vilniaus 58-ojoje ir 5-ojoje vidurinėse mokyklose. Jos darbe dalyvavo tautinių mažumų mokyklų iš įvairių šalies miestų ir rajonų vadovai, pedagogai, mokslo darbuotojai, Lenkijos, Baltarusijos, Rusijos ambasadų Lietuvoje atstovai.

Konferencijos dalyviai išklausė Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo departamento direktoriaus Arūno Plikšnio ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus Remigijaus Motuzo pranešimus. Jie aptarė bendrą švietimo įstaigų padėtį, tautinių mažumų mokyklų uždavinius ugdant mokinių pilietiškumą, padedant jiems integruotis į visuomenės gyvenimą. Konferencijoje buvo pažymėta, kad šiuo metu Lietuvoje yra 74 lenkų, 68 rusų, 1 baltarusių, 1 vokiečių, 1 žydų, 23 - lietuvių ir rusų, 11 - lietuvių ir lenkų, 1 - rusų ir baltarusių, 26 - rusų ir lenkų, 10- lietuvių, lenkų ir rusų mokyklų.

Vilniaus 58-oji vidurinė mokykla tapo savotišku centru, į kurį vykstama pasisemti patirties. Apie tai konferencijoje kalbėjo šios mokyklos direktorė Rožė Zinkevičienė. Mokyklos mokytojų ir mokinių kolektyvas yra daugianacionalinis. Devynių tautybių mokytojai ugdo 14 tautybių mokinius, tarp jų keletą metų romų (čigonų) vaikus. Mokykloje yra sukaupta didelė meninio, estetinio ugdymo patirtis. Mokiniai per meno, choreografijos, muzikos pamokas susipažįsta su lietuvių, rusų, lenkų, kitų tautų kultūra, liaudies menu. Sėkmingai mokykloje sprendžiami tautinių mažumų integracijos, valstybinės kalbos mokymo uždaviniai.

Apie veiklą, ugdant mokinių pagarbą kitoms kultūroms, tolerantiškumą, pilietiškumą, įdomią ir turtingą Vilniaus 5-osios vidurinės mokyklos istoriją antrąją konferencijos dieną jos dalyviams papasakojo mokyklos direktorius Vaclavas Baranovskis.

Konferencijoje pranešimus skaitė Lietuvos rusų mokyklų asociacijos vicepirmininkė Ela Kanaitė, Klaipėdos H.Zudermano vidurinės mokyklos direktorės pavaduotojos Vida Bajalienė ir Jolita Andrijauskienė, Vilniaus baltarusių P.Skorinos vidurinės mokyklos direktorė Galina Sivolova, Vilniaus Šolom Aleichemo žydų vidurinės mokyklos direktorius Miša Jakobas, Lietuvos lenku mokytojų draugijos "Macierz Szkolna" pirmininkas Juzef Kviatkovski, Nacionalinio egzaminų centro direktorius Algirdas Zabulionis.

Konferencijoje aktyviai dalyvavo mokslininkai. Vilniaus pedagoginio universiteto Švietimo sociologinių tyrimų laboratorijos vedėjas Tadas Tamošiūnas perskaitė pranešimą tema "Švietimas įvairiatautėje aplinkoje: orientyrai, problemos ir sprendimų paieškos", kuriame nagrinėjo tautinių stereotipų, tolerancijos ir kitas problemas. Pedagogikos instituto direktorius Pranas Gudynas savo pranešime nagrinėjo tautinių mažumų mokyklų moksleivių ugdymo poreikius, to paties instituto mokslinė bendradarbė Irena Neseckienė analizavo bilingvistinės mokyklos idėją, t.y. dalykų mokymą dviem kalbomis. Jos kolegė Ramutė Skripskienė konferencijos dalyviams papasakojo apie tautinių mažumų švietimą Šiaurės šalyse.

Konferencijos medžiaga bus išleista atskiru leidiniu.

J. R.

Naujas lietuvių kalbos vadovėlis

Kaip informuoja Pedagogų profesinės raidos centras, parengtas naujas lietuvių kalbos vadovėlis "Nė dienos be lietuvių kalbos". Jo autorės - Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedros dėstytojos Aurelija Kaškelevičienė ir Virginija Stumbrienė.

Lietuvos kalbos vadovėlis "Nė dienos be lietuvių kalbos" yra skirtas Lietuvos kitakalbiams, pradedantiems mokytis lietuvių kalbos. Mokantis pagal šį vadovėlį nesvarbu, kokia yra gimtoji besimokančiojo kalba. Vadovėlyje mokoma 4 kalbinės veiklos rūšių: skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir klausymo. Formuojami bendri kalbos mokėjimo ir gebėjimo bendrauti pagrindai. Vadovėlį sudaro 3 dalys: "Mokinio knyga" (su gramatikos lentelių aplanku), "Mokytojo knyga", garso įrašai.

Garso įrašo kasetėse įrašyti dvylikos pamokų pokalbiai, klausomi ir skaitomi tekstai.

Reikia manyti, kad naujas šiuolaikinis lietuvių kalbos vadovėlis sudomins visus, kurie nori išmokti ar geriau įtvirtinti lietuvių kalbą.

Leidinio ieškokite knygynuose.

* * *

"Mokomės kalbėti lietuviškai" – taip vadinasi vaizdajuosčių komplektas, kurį parengė ir tiražavo Nacionalinių tyrimų centras. Pamokų autorė - dr.I.Čekmonienė.

Vaizdajuotės išleistos Valstybinei lietuvių kalbos komisijai prie Lietuvos Respublikos Seimo parėmus pagal Valstybinės kalbos vartojimo ir ugdymo 1996-2005 metų programą.

Vaizdajuostes galima įsigyti Tautinių bendrijų namuose, Raugyklos g. 25, Vilniuje.

Tautinių bendrijų organizacijų veiklos rėmimas 2000 metais

2000 m. visos tautinės bendrijos, kurių organizacijos kreipėsi į Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą su paraiškomis dėl jų projektų finansavimo, buvo paremtos. Buvo finansuoti nuo 60% iki 100% kai kurių tautinių bendrijų organizacijų pateikti projektai. Vienai paraišką pateikusiai organizacijai teko po 1,2 paremto projekto, o vienai paramą gavusiai organizacijai buvo skirti 1 657 litai.

Valstybės biudžete kasmet yra numatytos lėšos tautinių mažumų organizacijų kultūros ir vietimo projektams remti. Ši parama skiriama per Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

2000 m. departamentui paraiškas finansinei paramai gauti pateikė 158 organizacijos, priklausančios 14 tautinių bendrijų. Ekspertų komisijai jas apsvarsčius, lėšos buvo skirtos 139 projektams, t.y. 88,0% paraiškų buvo visiškai arba iš dalies finansuotos.

Paraiškų analizė parodė, kad visos jos gali būti suskirstytos į tris grupes – kultūros, švietimo bei projektus, skirtus tautinėms bei valstybinėms šventėms minėti.

Tautinių bendrijų organizacijos, rengdamos projektus, pirmenybę teikė kultūros projektams (120), kurių buvo gerokai daugiau negu projektų, skirtų švietimui (26) ar tautinėms bei valstybinėms šventėms minėti (12). Kultūrinio pobūdžio projektai sudarė 75,9% visų pateiktų projektų, 16,5% – švietimo bei 7,6% projektai, skirti tautinėms bei valstybinėms šventėms minėti.

Panašiai pasiskirstė ir projektai, sulaukę finansinės paramos – 76,2% jų tenka kultūros projektams, 17,3% - švietimo ir 6,5% tautinėms bei valstybinėms šventėms minėti.

Finansinė parama buvo skirta 88,3% kultūrinių projektų, 92,3% - švietimo ir 100,0% projektų, skirtų tautinėms bei valstybinėms šventėms minėti.

Skyrėsi kai kurių tautinių bendrijų teikiamu projektų pobūdis. Tarp visų pateiktų paraiškų daugiausia kultūrinio pobūdžio projektų parengė rusų, lenkų, ukrainiečių bei vokiečių organizacijos.

Švietimo projektų daugiausia parengė lenkai, romai bei totoriai. Tačiau dauguma tautinių bendrijų organizacijų tokių projektų nepateikė.

Kai kurių tautinių bendrijų organizacijos daug dėmesio skyrė tautinių arba valstybinių švenčių minėjimams. Iš 3 pateiktų graikų organizacijų projektų visi 3 buvo skirti tautinėms šventėms minėti. Iš 8 baltarusių projektų 3 taip pat skirti tautinėms šventėms minėti.

Skirtingas buvo kai kurių tautinių bendrijų organizacijų aktyvumas. Iš Lietuvoje registruotų 225 tautinių bendrijų visuomeninių organizacijų paraiškas pateikė 111. Tarp bendruomenių, turinčių daugiau nei vieną organizaciją, paraiškas pateikė tik visos latvių ir ukrainiečių organizacijos. Taip pat paraiškas pateikė tik 21,4% žydų bendruomenės organizacijų, 29,4% - baltarusių, daugiau kaip pusė rusų (53,6%) ir lenkų (60,4%) visuomeninių organizacijų.

Išanalizavus, kaip 2000 m. paraiškas teikusios organizacijos pasiskirstė teritoriškai, paaiškėjo, kad iš 111 projektus pateikusių organizacijų 67(60,3%) registruotos ir veikia Vilniuje, 9(8,1%) Kaune, po 6(5,4%) Klaipėdoje ir Visagine, 4(3,6%) Šiauliuose, 3(2,7%) Vilniaus rajone, po 2(1,8%) Jonavoje, Kėdainiuose ir Širvintose bei po 1(0,9%) 10-je kitų miestų.

Daugiausia projektų pateikė Vilniuje registruotos organizacijos –106. Iš jų 90 buvo paremta. Iš 15 projektų, pateiktų Kauno mieste registruotų organizacijų, paremta 12 paraiškų. Taip pat buvo finansuojami visi projektai, pateikti kitų Lietuvos miestų bei rajonų organizacijų. Vilniuje daugiausia paramos sulaukė rusų, lenkų, ukrainiečių bei baltarusių organizacijos. Kaune daugiau paremti ukrainiečių, romų, totorių bei vokiečių projektai.

Skiriasi ir kai kurių tautinių bendrijų organizacijų paremtų projektų skaičius. Lėšos skirtos visiems karai-

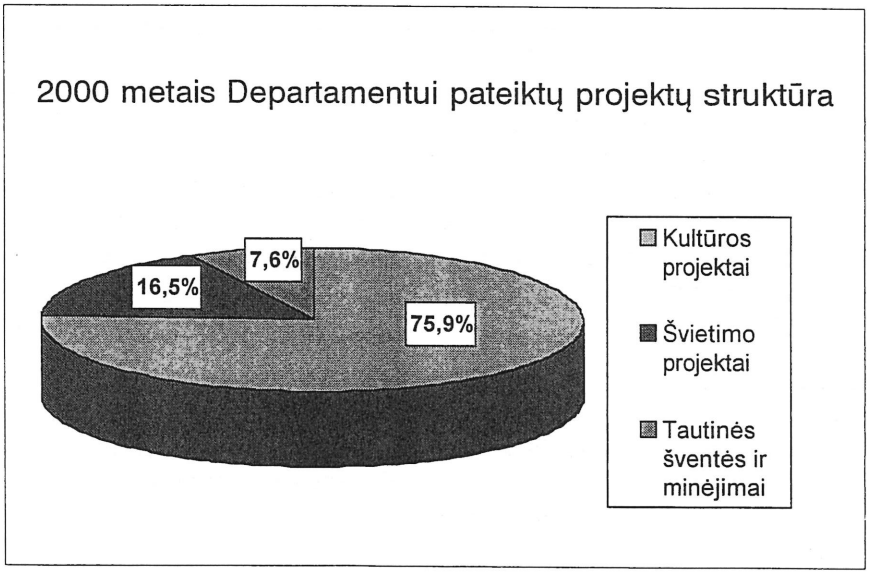

Kultūros projektų pasiskirstymas pagal atskirų tautinių bendrijų organizacijas (2000 m.)

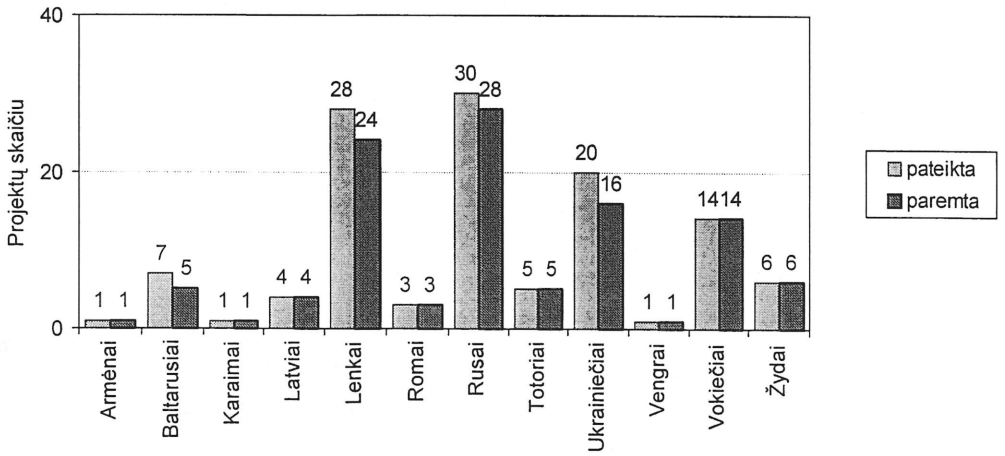

mų, armėnų, latvių, romų, totorių, vokiečių, vengrų ir žydų organizacijų projektams. Finansinę paramą gavo 94,3% rusų pateiktų projektų, 88,1% - lenkų, 72,7% - baltarusių, 73,9% - ukrainiečių bei 66,7% estų ir 60,0% graikų.

Daugiausia buvo paremta rusų ir lenkų visuomeninių organizacijų veikla. Šių bendrijų paremti projektai sudarė pusę visų paremtų projektų skaičiaus 70(50,4%). Jos pateikė daugiausia paraiškų (rusai – 35, lenkai – 42). Rusų ir lenkų organizacijų pateiktų projektų skaičius iš esmės atitinka šių mažumų dydį ir organizacijų skaičių. Tačiau kitais atvejais tokios priklausomybės tarp bendruomenės dydžio ir organizacijų bei pateiktų paraiškų skaičiaus nėra. Pavyzdžiui, žymiai gausesnė už ukrainiečius baltarusių bendruomenė, turinti dvigubai daugiau organizacijų, pateikė perpus mažiau paraiškų, tik 11, o ukrainiečių bendruomenė - 23.

Išanalizavus paremtų projektų skaičiaus ir kai kurių tautinių bendrijų visų organizacijų skaičiaus santykį, paaiškėjo, kad 2000 m. vieninteliai estų organizacijai teko 2 paremti projektai, 28 žydų organizacijoms teko vidutiniškai po 0,2 paremto projekto, o 6 graikų organizacijoms - po 0,3 projekto. Tačiau daugumos tautinių bendrijų organizacijoms vidutiniškai tenkančių paremtų projektų skaičius svyruoja nuo 0,5 iki 1,0 projekto vienai registruotai organizacijai. Paaiškėjo, kad vidutiniškai vienai pateikusiai ir paremtai organizacijai tenka ne mažiau kaip 1 paremtas projektas. Estų, baltarusių ir ukrainiečių organizacijoms tas rodiklis yra lygus arba artėja prie 2 projektų.

Vidutinis paramos dydis, tenkantis vienai registruotai organizacijai įvairiose tautinėse bendrijose svyruoja nuo 208 litų graikų organizacijoms iki 4 000 litų karaimų organizacijai, kai vidutinis paramos dydis visoms registruotoms organizacijoms – 1 190 litų. Tačiau šis rodiklis gerokai didėja, taikant jį tik toms organizacijoms, kurios pateikė projektus. Tuomet jis svyruoja nuo 625 litų graikų organizacijoms iki 4 000 litų karaimų organizacijai, kai vidutiniškai – 1 657 litų.

Valstybė, remdama tautinių bendrijų projektus, padeda joms saugoti ir puoselėti savo kultūrą ir tradicijas, užtikrina jų organizacijų veiklos tęstinumą.

STANISLAV VIDTMANN
Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus pavaduotojas

2000 m. paraiškas pateikusių organizacijų teritorinis pasiskirstymas

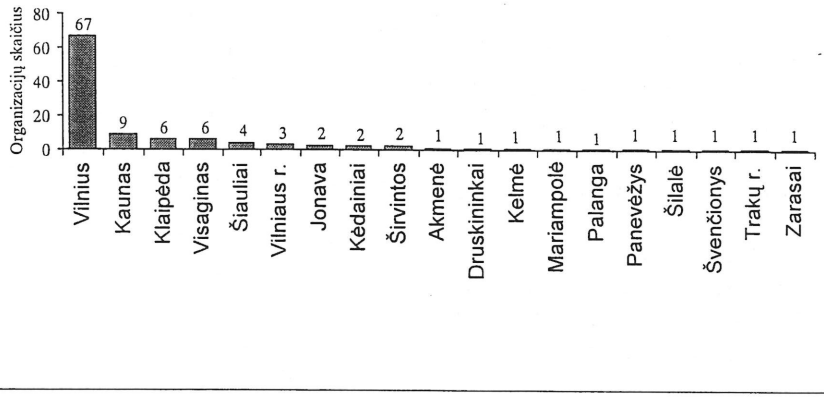

Į antrąjį dešimtmetį įžengus

Lietuvos lenkų mokyklų mokytojų draugijai "Macierz Szkolna"- 10 metų

Kartu su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimu prasidėjo Lietuvos piliečių lenkų visuomeninis judėjimas. Tai ypač turėjo įtakos švietimo lenkų dėstomąja kalba Lietuvoje atgimimui. Mokiniai, besimokantys mokyklose ir klasėse rusų dėstomąja kalba, pradėjo masiškai pereiti į lenkiškas mokyklas. Pastarųjų skaičius kasmet išaugdavo vienu tūkstančiu. Tuo pačiu laiku pradėjo steigtis įvairios visuomeninės organizacijos, kurių viena pirmųjų buvo Lietuvos lenkų mokyklų mokytojų draugija "Macierz Szkolna". Jos įkūrimo data - 1990 metų lapkričio 11 d. Draugija "Macierz Szkolna" yra visuomeninė, nepolitinė organizacija, jungianti per 1300 narių - mokytojų, ikimokyklinių įstaigų auklėtojų. Draugijos skyriai veikia visose mokyklose ir ikimokyklinėse įstaigose lenkų dėstomąja kalba Lietuvoje.

Per dešimt veiklos metų mūsų draugija išplėtė savo veiklą, rūpinosi skatinti profesinį švietimo, mokslo ir kultūros darbuotojų meistriškumą, ugdyti meilę gimtajai kalbai, lenkų kultūrinėms ir istorinėms tradicijoms, skiepyti pagarbą lietuvių kalbai, tautos kultūrai, tradicijoms, istorijai, rūpintis švietimo įstaigų mokymo techninės bazės ir bibliotekų fondų papildymu.

Siekdama šių tikslų, draugija rūpinasi pedagogų profesiniu tobulėjimu. Tam ypač pasitarnavo mūsų rengiami įvairūs kursai, metodiniai-praktiniai užsiėmimai lenkų kalbos ir literatūros, muzikos, dailės, choreografijos, aplinkos apsaugos, informatikos, fizikos, chemijos, biologijos, fizinio lavinimo mokytojams ir ikimokyklinių įstaigų auklėtojams.

Mokinius ir mokytojus padeda aktyvinti, puoselėti sugebėjimus, atskleisti talentus įvairūs konkursai ir olimpiados, kurių pagrindinis organizatorius yra mūsų Draugija. Tai jaunųjų lenkiškos dainos atlikėjų, poezijos skaitovų, tarptautinis matematikos konkursai, mokyklinių teatrų festivalis, istorinis konkursas, skirtas J. Matejkos paveikslo"Žalgirio mūšis" ekspozicijai Vilniuje ir kt.

Siekiame gerinti mokinių žinių kokybę, pradėjome labiau domėtis, ar daug abiturientų įstoja į aukštąsias mokyklas. Taip pat sudarome mokiniams palankias sąlygas tobulinti atskirų dalykų žinias. Tam pasitarnauja ir jau šešerius metus rengiamas konkursas "Geriausia mokykla - geriausias mokytojas". Pagrindiniai jo vertinimo kriterijai - stojimo į aukštąsiais mokyklas rodikliai, pasirodymai Lietuvos ir tarptautinėse olimpiadose ir konkursuose.

Ypač rūpinamės gerinti mokyklų materialinę bazę. Dar 1994 m. iš Kanados gavome 200 kompiuterių, kurie buvo paskirstyti Vilniaus miesto ir rajonų mokykloms lenkų dėstomąja kalba. Dešimtis naujų ir naudotų kompiuterių mokykloms padovanojo mūsų bendradarbiavimo partneriai iš Lenkijos. Šių mokslo metų pradžioje 100 kompiuterių gavome iš JAV, o neseniai 29 naujus kompiuterius mums padovanojo draugija "Wspolnota Polska" Varšuvoje.

Draugija glaudžiai bendradarbiauja su Lenkijos vyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, JAV, Kanados, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos visuomeniniais fondais ir organizacijomis, kurios mums teikia žymią paramą.

Mokyklų bibliotekos nuolat papildomos grožine ir dalykine literatūra, informaciniais leidiniais.

Pastaruoju metu sunku lenkiškas mokyklas visiškai aprūpinti vadovėliais lenkų kalba. Mažiau išleidžiama verčiamų vadovėlių. Draugija bando versti ir leisti vadovėlius pati. Šiais mokslo metais išeis du VII ir VIII klasėms istorijos vadovėliai, atitinkantys reformuotos mokyklos rekalavimus. Norime išleisti istorijos vadovelius IX ir X klasėms.

Vykdoma mūsų šalyje švietimo reforma kelia naujus uždavinius. Norėdami juos įvykdyti, turime dirbti kūrybiškai, išradingai. "Macierz Szkolna", pradėjusi antrą savo gyvavimo dešimtmetį, pilna idėjų, naujų sumanymų ir ryžto priimti laiko iššūkį.

JUZEF KVIATKOVSKI
Lietuvos lenkų mokyklų mokytojų draugijos "Macierz Szkolna" pirmininkas

Informacija apie Lietuvos radijo Tautinių bendrijų redakcijos programas

LR 1 žinios rusų kalba - kasdien 30 min. 16.30-17.00

LR 2 "Vaivorykštė" - kasdien 30 min. 17.00-17.30

Kas pirmas\ trečias pirmadienis - laida Lietuvos totoriams

Kas antras\ ketvirtas pirmadienis - laida žydams

Kiekvienas trečiadienis - laida baltarusiams

Kas antras\ ketvirtas penktadienis - laida ukrainiečiams

Kas pirmas\ trečias sekmadienis - Stačiatikių švietimo draugijos "Živoj kolos" laida

Laida lenkų kalba - kasdien 30 min. 17.30- 18.00

Žinios baltarusių kalba - kasdien 10 min. 18.00 -18.10

Lietuvos radijo 2 programa transliuojama FM bangomis

Vilniuje 105,1 MHz
Kaune 104,1 MHz
Šiauliuose 103,4 MHz
Klaipėdoje 105,3 MHz
Panevėžyje 105,3 MHz
Alytuje 102,8 MHz
Visagine 100,4 MHZ
Tauragėje 105,7 MHz
Druskininkuose 103,7 MHz
Nidoje 103,3 MHz
Skuode 103,5 MHz
Ignalinoje 99,6 MHz

Lietuvos gudų susivienijimo projektai

Lietuvos gudų visuomeninių organizacijų susivienijimas sausio mėnesį pradėjo penktuosius savo veiklos metus. Atsigręždami į praeitį, mes matome daug gražių darbų, kuriuos galėjome atlikti tik Tautinių mažumų ir išeivijos departamento pagalbos dėka.

Šiandien mes žiūrime į ateitį. Mūsų susivienijimas Naujųjų metų išvakarėse išaugo. Gudų draugijos įsikūrė Klaipėdoje ir Panevėžyje. Taigi, susivienijimui dabar priklauso 12 draugijų ir 2 filialai. Aišku, problemų padaugės, bet mes esame optimistai ir tikimės, kad aktyviai dirbant naujiems aktyvistams ir turintiems patirties, visi sunkumai bus įveikti.

Be tradicinių renginių, kuriuos mes ruošiame kasmet (Baltarusijos Liaudies Respublikos nepriklausomybės paskelbimo metinių minėjimas, Joninių šventė, religinės šventės), šiemet mes planuojame ciklą renginių, skirtų kitų tautinių mažumų draugijoms. Mes kviesime kitų tautybių atstovus į Lietuvos gudų meno kolektyvų ir solistų koncertus, suruošime Lietuvos gudų dailininkų parodas, pakviesime į ekskursijas po Vilniaus miesto vietas, susijusias su įžymių balstarusių gyvenimu ir veikla Vilniuje. Tai K.Kalinausko, J.Kupalos, J.Kolaso, P.Bogušević iaus ir kitų.

Planuojame pakviesti iš Baltarusijos Respublikos meno kolektyvų, kurie suruoštų koncertus Šiaulių ir Panevėžio visuomenei.

Švenčionių rajono baltarusių draugija kvies pas save mums jau žinomą kolektyvą "Paazerje" iš Pastovų (Baltarusija), o Visagino baltarusių kultūros centras kvies pas save Estijos baltarusius.

Vilniaus miesto baltarusių visuomenės atstovai visuomet dalyvauja Vilniaus P.Skorinos baltarusių vidurinės mokyklos renginiuose ("Pirmasis skambutis", "Paskutinis skambutis", "Šimtadienis", "Gimnazijos diena" ir kt.).

Dėsime visas pastangas, kad rugsėjo mėnesį įvyktų jau tradicinis baltarusių dainos festivalis Klaipėdoje.

L. MURAŠKA
Lietuvos gudų visuomeninių organizacijų susivienijimo pirmininkas

Visagino baltarusių kultūros centro "Krok" ansamblio dalyviai Vilniuje. Centre - Lietuvos gudų visuomeninių organizacijų susivienijimo pirmininkas Leonidas Muraška.

Kovo 25-oji Graikijos nepriklausomybės diena

Lietuvos graikų visuomeninių organizacijų asociacija kovo mėn. 25 d. Tautinių bendrijų namuose minėjo Graikijos nepriklausomybės dieną. Minėjime dalyvavo Lietuvos graikų visuomeninių organizacijų, kurias vienija asociacija, atstovai, svečiai iš kitų šalies tautinių mažumų bendrijų. Renginį vainikavo koncertas, kuriame skambėjo graikų dainos ir muzika. Atskiras graikų teatro spektaklio ištraukas suvaidino Graikų bendruomenės Lietuvoje "Pontos" saviveiklininkai.

Lietuvos graikų visuomeninių organizacijų asociacijos nariai mini Graikijos nepriklausomybės dieną

Totorių susitikimai Vilniaus krašte

Kaip įprasta totorių gyvenime Vilniaus krašte, nuolat rengiami susitikimai ir vakaronės, kuriose dalyvauja tiek jaunimas, tiek ir vyresnio amžiaus žmonės. Toks susitikimas įvyko Švenčionyse, kur suvažiavę mūsų tautiečiai iš aplinkinių vietovių ir Vilniaus, kapinėse aplankė savo giminių ir artimųjų kapus. Buvę Vilniaus sekmadieninės mokyklos moksleiviai atliko maldas, kurias jau primiršo vyresnio amžiaus žmonės. Turkijos ambasados Lietuvoje patarėjas religiniams reikalams Kepralis Šahinas atliko maldas mintinai.

K.Šahinui labai patiko gražiai sutvarkytos ir prižiūrėtos kapinės bei lankytojų dėmesys mirusiųjų atminimui.

Po kapų aplankymo vietiniai gyventojai pakvietė svečius pietums, bendravo jaunimas su tėvais. Vakarop Ratkevičiaus sodyboje įvyko šokiai, kurie tęsėsi iki vėlyvo vakaro. Vietiniai gyventojai - kaimynai buvo sužavėti totorių vakarone.

Panašios jaunimo vakaronės kartu su tėvais vyko Nemėžyje ir Grigiškėse iki Ramazano mėnesio. O gruodžio 29 d. Vilniaus sekmadieninėje mokykloje trečiąją Ramazano švenčių dieną įvyko moksleivių vakaronė. Vakaronėje dalyvavo svečių iš Turkijos. Moksleiviai skaitė Šv. Koraną, pasakojo apie mokslo pasiekimus. Etnografinio ansamblio "Alija" vadovas Aleksandras Melechas kartu su dainininkais atliko totorių ir turkų dainas. Svečiai iš Turkijos liko labai patenkinti išgirdę toli nuo Tėvynės savo melodijas. Mokiniams buvo įteiktos dovanėlės. Po to buvo vaišės, grojo muzika, vyko šokiai.

Nemažiau įspūdingas buvo ir totorių kultūros vakaras Vilniaus profsąjungų rūmuose. Jame dalyvavo mūsų tautiečiai iš Visagino, Švenčionių, Vilniaus ir Trakų rajonų, kitų tautinių bendrijų atstovai, svečiai iš Turkijos. Vakaro dalyvius sveikino rūmų direktorė Silvija Krivickienė ir Visagino totorių bendruomenės meno kolektyvo vadovė Lilija Musina. Po to koncertavo jau pažįstamas ansamblis "Alija". Beje, į šį kolektyvą atėjo nemažai sekmadieninės mokyklos moksleivių. Tą vakarą dar ilgai skambėjo muzika, niekas neskubėjo skirstytis. Vyko šokiai, vaišės, visiems buvo gera. Daugelis pageidavo dažniau ruošti kultūros vakarus, o svečio iš Lenkijos nuomone, tokia programa patiktų Lenkijos totoriams.

Totorių etnografinis ansamblis "Alija"

Žinoma, tokius vakarus, ypač žiemą, kai daugiau laisvalaikio, galima būtų ruošti ir dažniau. Tačiau salių, muzikos nuoma, tautinių patiekalų ruoša reikalauja nemažai lėšų. Viskas priklauso ir nuo mūsų tautiečių noro ir galimybių. O tokie susitikimai, vakarai, bendravimas padeda išsaugoti mūsų tautos etnokultūrą, sukurti tvirtas šeimas.

A. ASANAVIČIUS
Vilniaus totorių bendruomenės pirmininkas

Pirmoji pamoka armėnų sekmadieninėje mokykloje

Pirmoji pamoka armėnų sekmadieninėje mokykloje Vilniuje

Vasario 17 d. Vilniaus Karolinos vidurinėje mokykloje atidaryta Lietuvos armėnų bendruomenės sekmadieninė mokykla. Sekmadieninės mokyklos atidaryme dalyvavo Armėnijos ambasadorius Lietuvoje A. Hovakimian, Švietimo ir mokslo ministerijos darbuotoja O.Čepulėnienė, įvairių Lietuvos tautinių mažumų visuomeninių organizacijų atstovai.

Mokytoja Dariko Chačatrian, dalyvaujant svečiams ir mokinių tėveliams pravedė pirmąją pamoką. Klasėje armėnų kalbos susikaupę klausėsi 24 moksleiviai.

Naujos sekmadieninės mokyklos atidarymo dalyvius sveikino Visagino armėnų mokyklos mokytoja ir moksleiviai, koncertavo "Karolinos" klubo ukrainiečių ansamblis.

Lietuvos ukrainiečiai su optimizmu žvelgia į ateitį

Lietuvos ukrainiečių bendrijos ataskaitinė-rinkiminė konferencija aptarė savo veiklos rezultatus ir numatė gaires ateičiai

Įvyko Lietuvos ukrainiečių bendrijos ataskaitinė-rinkiminė konferencija. Joje bendrijos pirmininku išrinktas Viktoras Černyšukas.

Viktoras Černyšukas - žurnalistas, dirba Lietuvos televizijoje. Kuria laidą "Trembita" ukrainiečių kalba ir "Iš variagų pas graikus" lietuvių kalba. Studijavo žurnalistiką ir socialinę psichologiją Kijeve, Jekaterinburge, Sankt-Peterburge, stažavosi Edinburge, Bratislavoje, Prahoje, Varšuvoje. Yra tarptautinės Europos ukrainiečių žurnalistų asociacijos prezidentas. Moka ukrainiečių, lietuvių, anglų, rusų, slovakų, lenkų kalbas.

2001 m. išrinktas Lietuvos ukrainiečių bendrijos (HUL) Atstovų Tarybos pirmininku. Turi savo Bendrijos vystymo ir veiklos programą.

Viktoras Černyšukas papasakojo: Mūsų programoje yra 15 krypčių. Tarp pagrindinių yra Lietuvos ukrainiečių dainų festivalis, Lietuvos ukrainiečių bendrijos laikraščio išleidimas, Lietuvos ir Ukrainos istorinio kultūrinio centro įkūrimas, centro ir muziejaus "T.Ševčenka Vilniuje" atidarymas, globos centro pagyvenusiems Lietuvos ukrainiečiams ir jų šeimoms "Senjori" įkūrimas, taip pat atskiras Lietuvos ukrainiečių jaunimo projektas.

Lietuvos ukrainiečių veikla nebuvo ir nebus izoliuota nuo bendro Lietuvos visuomenės gyvenimo. Atvirkščiai - suaktyvės ukrainiečių dalyvavimas visose gyvenimo srityse - politikoje, ekonomikoje, kultūroje. Numatytas net atskiras ekonominis projektas, kurio įgyvendinimas atneš didelę naudą Lietuvos visuomenei ir ekonomikai. Lietuvos ukrainiečiai nuo šiol aktyviau tarpininkaus tarp Lietuvos ir Ukrainos įvairiose srityse, ypač stiprinant ekonominius bei kultūrinius ryšius tarp dviejų valstybių.

Be abejo, viso to neįmanoma įgyvendinti, jei dirbtų tik vienas žmogus. Todėl konferencijoje ir buvo pasiūlytas visiškai naujas darbo stilius - dirbti komanda. Tai bus milžiniškas visos pirmininko komandos ir kiekvienos bendrijos, kurias vienija LUB - HUL, sunkus, bet labai įdomus darbas. Dabar Lietuvos ukrainiečių bendrija vienija 9 ukrainiečių organizacijas iš Jonavos, Kauno, Klaipėdos, Vilniaus ir Visagino. Lietuvos ukrainiečių bendrijos uždavinys - 2001 m. dirbti taip, kad Bendrija iš tikrųjų atstovautų visų 40 000 Lietuvos ukrainiečių interesams.

Lietuvos ukrainiečių bendrijos pirmininkas Viktoras Černyšukas.

Pagerbtas didžiojo smuikininko J. Heifetzo atminimas

Lietuvoje sausio-vasario mėnesiais pažymėtos 100-osios J. Heifetzo gimimo metinės. Prie namo (Vilniaus g. 25), kuriame veikė Imperatoriškosios rusų muzikos draugijos Vilniaus skyriaus muzikos mokykla, sausio 31 d. buvo atidengta paminklinė lenta, skirta įžymiajam smuikininkui.

Rotušėje, kur tą pačią dieną įvyko "Vilniaus smuiko dienų" atidarymas, veikė iš Amerikos atvežta unikali paroda, skirta J.Heifetzo gyvenimui ir kurybai.

Nacionalinėje filharmonijoje su Lietuvos kameriniu orkestru, kuriam dirigavo S.Sondeckis, griežė J.Heifetzo mokinys smuikininkas iš Prancūzijos P.Amoyalis.

Vilniaus smuiko dienas užbaigė tarptautinis smuikininkų konkursas.

Vilniaus smuiko dienų globėjas buvo Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus.

Rengėjai - Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos nacionalinė filharmonija, Lietuvos žydų bendruomenė, Lietuvos muzikos akademija, Žydų kultūros klubas ir Vilniaus Rotušė.

J.RUMŠA

IN MEMORIAM

ARTIOMAS INOZEMCEVAS

Š.m. sausio 19 d. mirė nusipelnęs Lietuvos Respublikos artistas, garsus Lietuvos rusų dramos teatro aktorius Artiomas Inozemcevas.

Lietuvos rusų inteligentijai Jis buvo tarsi pagarbos ir sąžiningumo simbolis. Jis buvo vienas pirmųjų rusų visuomeninės organizacijos Lietuvoje - Rusų kultūros centro - kūrėju. 1988 metais, Atgimimo metu jis buvo tarp tų, kurie pritarė Lietuvos nepriklausomybei, matė Lietuvos rusų bei rusų kultūros vietą naujoje demokratinėje šalyje.

Artiomas Inozemcevas gimė 1929 m. sausio 16 d. Maskvoje. 1951 m. baigė Maskvos GITISą. 1952-1959 m. Kauno Valstybiniame muzikiniame dramos teatre sukūrė penkiolika vaidmenų, režisavo keletą spektaklių. Nuo 1960 metų pradėjo dirbti Lietuvos rusų dramos teatre ir iš karto tapo vienu pagrindinių teatro aktorių. Rusų dramos teatro scenai tarnavęs keturiasdešimt savo gyvenimo metų , aktorius sukūrė per 90 vaidmenų spektakliuose, tarp jų: Nikita - L.Tolstojaus "Tamsos galybė", Rogožinas - F.Dostojevskio "Idiotas", Suslovas - M.Gorkio "Vasarotojai", Arbeninas - M.Lermontovo "Maskaradas", Glumovas - A.Ostrovskio "Kiekvienam gudruoliui užtenka kvailumo", Dunkanas - V.Šekspyro "Makbetas", Starodumas - D.Fonvizino "Nesubrendėlis" ir kt. Teatro legenda tapo A.Inozemcevo vaidmenys spektakliuose: Higinsas - B.Šou "Pigmalione" ir Rajenas - V.Gibsono "Dviese sūpuoklėse", sukurtuose kartu su aktore Monika Mironaite.

Artiomo Inozemcevo kūrybinis palikimas - tai indėlis į Lietuvos kultūrą. Aktorius tobulai mokėjo lietuvių kalbą, vaidino Lietuvos akademiniame dramos teatre. Jo aktorinis talentas ir meistriškumas buvo vertinamas ne tik Lietuvoje. A.Inozemcevas sukūrė ne vieną vaidmenį kine, filmavosi kinofilme "Katerina Izmailova" su Galina Višnevskaja.

Už nuopelnus teatro menui Artiomui Inozemcevui 1975 m. buvo suteikta Valstybinė premija. Jis buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu.

Mus paliko Žmogus, ryškus visuomeninėje veikloje, menininkas, kėlęs sau ir kitiems aukščiausius reikalavimus, visą laiką kūręs ir ieškojęs, iki paskutinių savo gyvenimo dienų savo jėgas skyręs spektaklio A.Ostrovskio "Be kaltės kaltieji" pastatymui, kurio premjera buvo numatyta vasario pabaigoje. Spektaklis liko neužbaigtas...

Biuletenį spaudai parengė Redakcinė komisija

"Tautinių bendrijų biuletenio" sudarytojai ir leidėjai prašo tautinių mažumų visuomeninių organizacijų aktyviai įsijungti į biuletenio leidimo darbą. Laukiame straipsnių, fotonuotraukų, pasakojančių apie tautinių bendrijų gyvenimą, veiklą, renginius, tautines šventes, tradicijas, papročius.

Mūsų adresas: Raugyklos g. 25, 2001 Vilnius Tautinių bendrijų namai.

Tel.(22) 26 01 95, faksas (22) 260408, el. paštas tbn@takas.lt